

УДК 338.48:330.31
DOI: 10.31732/2663-2209-2026-82-226-234

Дата надходження: 03.04.2026
Дата прийняття до друку: 11.05.2026
Дата публікації: 30.05.2026

Ця робота ліцензується відповідно до [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЯК РЕСУРС СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ ДЕСТИНАЦІЇ

Олена Міхо¹, Оксана Козійчук², Юрій Єрмаков³

¹Доцент кафедри туризму, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: mikhooi@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1547-5597>

²Канд. пед. наук, доцент кафедри туризму, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: OGKoziiichuk@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8820-5208>

³Здобувач, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: yermakovyd@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-8821-5350>

INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE AS A RESOURCE FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF EVENT TOURISM IN A DESTINATION

Olena Mikho¹, Oksana Koziiichuk², Yuriy Yermakov³

¹Associate professor of the Department of Tourism, KROK University, Kyiv, Ukraine, e-mail: mikhooi@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1547-5597>

²Ph.D., Associate professor of the Department of Tourism, KROK University, Kyiv, Ukraine, e-mail: OGKoziiichuk@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8820-5208>

³Student, KROK University, Kyiv, Ukraine, e-mail: yermakovyd@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-8821-5350>

Анотація. Актуальність дослідження визначається роллю нематеріальної культурної спадщини у формуванні унікальності дестинації та її культурної ідентифікації. Особливого значення нематеріальна культурна спадщина набуває у сфері подієвого туризму, де традиційні культурні практики інтегруються у фестивалі, етнокультурні заходи, гастрономічні події, ремісничі ярмарки та інші форми туристичної активності. Такі події сприяють популяризації локальної культури, посиленню туристичної привабливості і позитивного іміджу дестинації. Метою статті є теоретичне обґрунтування взаємозв'язку сталого подієвого туризму та нематеріальної культурної спадщини, а також дослідження перспектив для організації спеціальних подій як інструменту ефективного управління розвитком туристичної дестинації. Методологія дослідження базується на аналізі літературних джерел, статистичних даних та емпіричних спостережень. Застосування цих методів дало можливість визначити роль нематеріальної культурної спадщини у сталому розвитку подієвого туризму, охарактеризувати регіональні особливості нематеріальної культурної спадщини України та оцінити перспективи її представлення. У дослідженні проаналізовано динаміку збільшення кількості елементів нематеріальної культурної спадщини на трьох рівнях: міжнародному, національному, регіональному. На основі проведеного дослідження було систематизовано основні форми інтеграції елементів нематеріальної культурної спадщини у спеціальні події. На прикладі Івано-Франківської області, яка характеризується значною концентрацією елементів нематеріальної культурної спадщини, було визначено ступінь інтеграції елементів нематеріальної культурної спадщини у подієвий туризм: пряме залучення через організацію тематичного фестивалю та опосередковане залучення через участь у інших подіях. Нематеріальна культурна спадщина виступає стратегічним ресурсом сталого розвитку подієвого туризму. Результати дослідження розкривають потенціал елементів нематеріальної культурної спадщини, який поки не активно використовується, для розвитку сталого подієвого туризму. Разом із позитивними ефектами розвиток подієвого туризму на основі культурної спадщини супроводжується низкою викликів, зокрема ризиками надмірного туристичного навантаження, комерціалізації культурних практик, втрати автентичності та соціальних конфліктів між місцевими жителями і туристами. За умов ефективного управління, активної участі громад та збереження автентичності традицій, залучення нематеріальної культурної спадщини здатне забезпечити соціально-економічний розвиток туристичних дестинацій та суттєво посилити конкурентну позицію України на міжнародному ринку.

Ключові слова: нематеріальна культурна спадщина, сталий розвиток, подієвий туризм, туристична дестинація, анімаційні технології, івент-менеджмент.

Формул: 0, **рис.:** 1, **табл.:** 5, **бібл.:** 14

Abstract. *The research is relevant to the role of intangible cultural heritage in forming the uniqueness and cultural identity of tourist destinations. Intangible cultural heritage is particularly significant in event tourism, where traditional cultural practices are incorporated into festivals, ethnocultural events, gastronomic events, craft fairs, and other tourism activities. These events promote local culture, enhance tourist visits, and foster a positive destination image. The article aims to theoretically substantiate the connection between sustainable event tourism and intangible cultural heritage, and to assess the potential of special events as tools for effective destination management. The methodology involves analysis of literature, statistical data, and empirical observations. These methods facilitate the identification of the role of intangible cultural heritage in sustainable event tourism, characterization of regional features of Ukraine's intangible cultural heritage, and evaluation of its presentation prospects. The study investigates the growth dynamics of intangible cultural heritage elements at international, national, and regional levels. The main forms of integrating intangible cultural heritage into special events are systematised. The Ivano-Frankivsk region, notable for its high concentration of intangible cultural heritage elements, serves as a case study to determine the degree of integration into event tourism, both through direct involvement in thematic festivals and indirect participation in other events. Intangible cultural heritage is identified as a strategic resource for sustainable event tourism development. The findings highlight the untapped potential of intangible cultural heritage elements for advancing sustainable event tourism. However, challenges such as overtourism, commodification of cultural practices, loss of authenticity, and social conflicts between residents and tourists are also identified. With effective management, active community participation, and preservation of authentic traditions, the integration of intangible cultural heritage can support the socio-economic development of tourist destinations and enhance Ukraine's competitiveness in the international tourism market.*

Keywords: *intangible cultural heritage, sustainable development, event tourism, tourist destination, animation technologies, event management.*

Formulas: 0, fig.: 1, tab.: 5, bibl.: 14

Вступ. У сучасних умовах глобалізації ключовим завданням управління туристичною дестинацією стає створення унікального туристичного продукту. Найвищий потенціал для розробки такого турпродукту дестинації має нематеріальна культурна спадщина (далі – НКС). Для України залучення регіональних елементів НКС є дієвим інструментом для посилення туристичної привабливості та стимулювання місцевої економіки. Одним з найбільш ефективних інструментів управління туристичною дестинацією є сталий подієвий туризм, де головним магнітом виступають спеціальні події, які популяризують елементи НКС. Такі культурні події інтегрують місцеві традиції у туристичний простір, забезпечують сталі туристичні потоки та стійкий емоційний зв'язок учасників за допомогою сучасних анімаційних технологій. Водночас організація подій на основі культурної спадщини вимагає виважених стратегічних підходів. Стратегія управління туристичною дестинацією повинна буде спрямована на збереження автентичності елементів НКС, уникнення надмірної комерціалізації та забезпечення сталого розвитку територій.

Аналіз останніх досліджень. Аналіз публікацій свідчить, проблема інтеграції

НКС у туристичну сферу активно обговорюється. Основу закладено Конвенцією про охорону нематеріальної культурної спадщини, прийнятою ЮНЕСКО у 2003 році. Теоретичні підходи до розуміння НКС досліджували такі вчені, як Лорі Сміт (2006), яка трактує її як соціальний процес формування цінностей, та Джанет Блейк (2020), яка акцентують увагу на традиційних практиках спільнот. В українській науці започаткували цей напрям досліджень В.Кифяк (2003), О.Бейдик (2001), продовжила О.Безносук (2023) та інші дослідники; інструменти збереження НКС та безпеку її надмірної комерціалізації вивчали В.Борисенко, М.Борисенко (2022). Питання подієвого туризму та його впливу на дестинації розкрито у працях Д.Гетца (2008). Роль анімаційних технологій як фактору створення емоційних вражень у культурному туризмі висвітлено в дослідженнях І.Дидів та І.Іванюк (2025). Незважаючи на значний інтерес до нематеріальної культурної спадщини, форми її представлення у подієвому туризмі без шкоди для автентичності та надмірної комерціалізації потребують подальшого вивчення.

Постановка завдання. Метою статті є теоретичне обґрунтування

взаємозв'язку сталого подієвого туризму та нематеріальної культурної спадщини, а також дослідження перспектив для організації спеціальних подій як інструменту ефективного управління та розвитку туристичної дестинації (на прикладі Івано-Франківської області). Для досягнення поставленої мети було використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів: методи аналізу, узагальнення, описовий метод, історико-логічний підхід, а також елементи структурно-функціонального та порівняльного аналізу. Застосування цих методів дало можливість визначити роль НКС у сталому розвитку подієвого туризму, охарактеризувати регіональні особливості нематеріальної культурної спадщини України та оцінити перспективи її представлення.

Результати дослідження.

Нематеріальна культурна спадщина посідає важливе місце у системі сучасної культурної політики, оскільки відображає історичний досвід суспільства, регіональні традиції, форми колективної пам'яті та локальної ідентичності. До її складу належать усні традиції, обряди, ремесла, народне виконавське мистецтво, гастрономічна культура, традиційні знання та практики, що передаються від покоління до покоління. Саме нематеріальна складова культури значною мірою формує унікальність територій та визначає їхню культурну впізнаваність. У сучасних умовах розвитку туристичної сфери нематеріальна культурна спадщина дедалі частіше розглядається як важливий ресурс соціально-економічного та туристичного розвитку дестинацій. Особливого значення вона набуває у сфері подієвого туризму, де традиційні культурні практики інтегруються у фестивалі, етнокультурні заходи, гастрономічні події, ремісничі ярмарки та інші форми туристичної активності. Такі події сприяють популяризації локальної культури, посиленню туристичної привабливості територій і формуванню позитивного іміджу регіонів. Подієвий туризм сьогодні є

одним із найбільш динамічних сегментів туристичного ринку. Його розвиток значною мірою пов'язаний із пошуком автентичного культурного досвіду, який дозволяє туристам отримати культурно-пізнавальні враження. У цьому контексті нематеріальна культурна спадщина виступає основою формування конкурентних туристичних продуктів, здатних забезпечити індивідуалізацію дестинації та підвищити її впізнаваність на внутрішньому і міжнародному туристичному ринку.

Для України питання використання нематеріальної культурної спадщини у подієвому туризмі має особливе значення через значне культурне різноманіття регіонів, наявність великої кількості локальних традицій та високий потенціал етнокультурного туризму. Українські регіони характеризуються суттєвими відмінностями у збереженні традиційних ремесел, обрядової культури, гастрономічної спадщини та народного мистецтва. Це створює передумови для розвитку різноманітних форм культурного та подієвого туризму на основі локальної спадщини.

Водночас процес інтеграції нематеріальної культурної спадщини у туристичну діяльність супроводжується низкою проблем. Серед них – ризики комерціалізації культурних практик, спрощення змісту традицій, втрата автентичності елементів НКС, нерівномірний рівень їх документування та недостатня участь носіїв традиції у процесах туристичного використання спадщини. Це зумовлює необхідність формування збалансованих підходів до використання НКС у туристичній сфері, які б поєднували економічні інтереси дестинацій із завданнями збереження культурної спадщини.

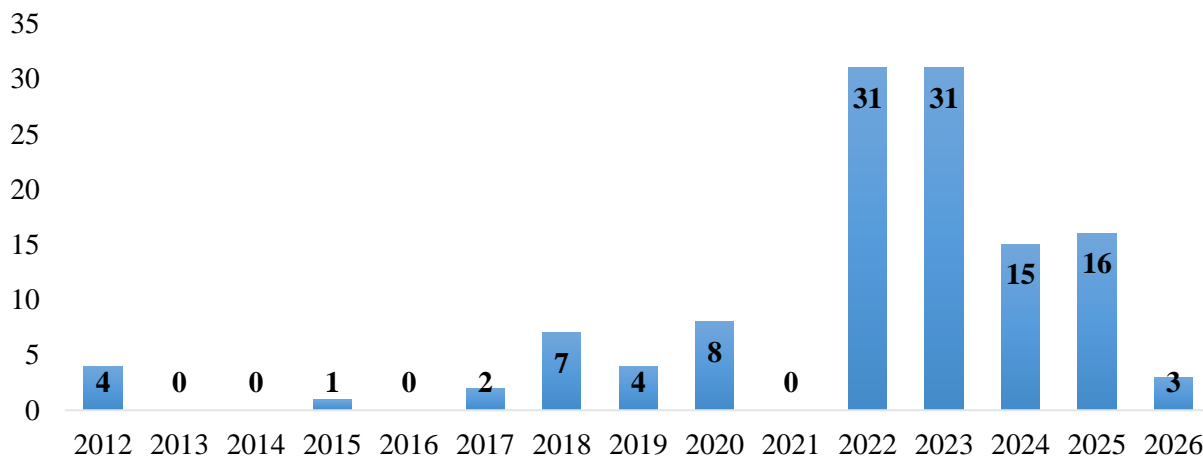
Після ратифікації Конвенції з 2008 року в Україні почався пошук і дослідження елементів НКС у громадах, систематизація цієї роботи на рівні регіонів та країни. За період 2008 – 2025 років до Репрезентативного списку нематеріальної

культурної спадщини людства внесені шість елементів: «Петриківський розпис» (2013), «Козацькі пісні Дніпропетровщини» (2016), «Традиції косівської розписної кераміки» (2019), «Орєнек, кримськотатарський орнамент і знання про нього» (2021), «Культура приготування українського борщу» (2022) та Українська писанка (2024) (Browse the Lists of Intangible Cultural Heritage and the Register of good safeguarding practices). Кілька перспективних українських досьє очікує розгляду у 2026 році. Наявність значної кількості перспективних номінацій свідчить про високий потенціал української нематеріальної культурної спадщини у міжнародному культурному просторі.

Подальше включення українських елементів до механізмів ЮНЕСКО може стати важливим чинником розвитку культурного іміджу держави та стимулювання міжнародного подієвого туризму.

До Національний перелік на першу половину 2026 року було внесено 122 елементи НКС (Національний перелік елементів нематеріальної культурної спадщини України). Динаміку збільшення кількості елементів продемонстровано на рисунку 1. На регіональному рівні ведеться робота зі створення місцевих та обласних переліків, які є базою для просування до Національного реєстру.

Кількість елементів НКС внесених у Національний перелік за 2012-2026 (перша половина) роки

Рис. 1. Кількість елементів НКС внесених у Національний перелік за 2012 – 2026 (перша половина) роки

Джерело: складено авторами на основі Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України

Регіональна специфіка нематеріальної культурної спадщини України формувалася під впливом комплексу історичних, природних, соціальних та етнокультурних чинників. Різні історичні умови розвитку регіонів, особливості природного середовища, господарської діяльності населення та міжкультурних контактів сприяли виникненню великої кількості локальних традицій і культурних практик. Результати наведені у Таблиці 1. Важливу роль у

процесі збереження НКС відіграють також місцеві громади, які забезпечують передачу знань та навичок між поколіннями.

Формування нематеріальної культурної спадщини України є результатом тривалого історичного розвитку та взаємодії різних культурних традицій. Кожен із наведених чинників безпосередньо впливає на характер локальних практик, способи їх збереження та сучасні форми функціонування.

Таблиця 1

Чинники формування регіональної специфіки нематеріальної культурної спадщини України

Чинник	Вплив на НКС	Приклад
Історичний розвиток регіону	Формує локальну пам'ять, обрядові моделі, символіку та спосіб самоідентифікації громади	Козацькі пісні, локальні весільні звичаї
Природне середовище	Визначає матеріал, техніку, сезонність і господарську основу традиції	Бортництво, вівчарство
Етнокультурні контакти	Створюють мозаїчні форми спадщини в прикордонних та поліетнічних регіонах	Кримськотатарські кулінарні та орнаментальні практики, традиції надазовських греків
Локальна спільнота	Забезпечення передачі знань і навичок між поколіннями	Кераміка, ткацтво, вишивка, традиційна кухня
Сучасні соціальні умови	Вплив на способи передачі традиції та її відтворення, охорону та популяризацію	Музеї, фестивалі, освітні програми

Джерело: складено автором на основі (Національний перелік, Елементи нематеріальної культурної спадщини)

Саме регіональна різноманітність НКС створює основу для розвитку тематичних туристичних продуктів і формування унікальних подієвих заходів.

Нематеріальна культурна спадщина України характеризується значною територіальною диференціацією. Кожен регіон має власний комплекс традицій,

ремесел, обрядових практик і форм народної творчості, які сформувалися під впливом історичних, природних та етнокультурних особливостей території. Регіональна специфіка НКС визначає потенційні напрями розвитку культурного та подієвого туризму. Результати наведені у Таблиці 2.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика регіональної специфіки НКС України

Регіон	Домінантні типи елементів НКС	Характеристика	Приклади
Захід	Ремесла, обряди, етнорегіональні комплекси	Висока локалізація, родинна передача майстерності, зв'язок із гірським середовищем	Косівська кераміка, гуцульська писанка, карпатське ліжникарство, гуцульське дереворізблення
Центр	Декоративно-ужиткові та ремісничі практики	Сильна візуальна впізнаваність, репрезентативна функція, перетворення на культурні символи	Опішнянська кераміка, Петриківський розпис, решетилівська вишивка, решетилівське килимарство
Північ	Архаїчні обряди, природокористування, текстиль, музичні інструменти	Тісний зв'язок із природним календарем, збереження давніх форм колективної обрядовості	Кролевецьке ткацтво, бортництво, «Водіння Куста», польська дудка-викрутка, Обуховицьке ткацтво
Схід	Співочі, обрядові, гастрономічні та локально-ремісничі практики	Висока роль спільноти носіїв, перенесення традиції у нові середовища	Козацькі пісні, бджільництво Сватівщини, затірка Кривої Луки, пісні голубці, псатир, традиції Шульгинки
Південь	Мультикультурні, гастрономічні, пастуші та етнокультурні практики	Поліетнічність, прикордонність, міжкультурний обмін	Плацинда, вівчарство Бессарабії, Орьнек

Джерело: складено авторами на основі (Національний перелік, Елементи нематеріальної культурної спадщини)

Проведений аналіз демонструє, що різні регіони України мають власну спеціалізацію у сфері нематеріальної

культурної спадщини. Для західних областей характерним є збереження ремісничих та етнорегіональних традицій,

для центральних декоративно-ужиткових практик і символічних форм народного мистецтва, тоді як північні регіони відзначаються значною кількістю архаїчних обрядових елементів. Південні та східні регіони характеризуються високим рівнем мультикультурності та поєднанням різних етнічних традицій. Така різноманітність створює широкі можливості для формування подієвого туристичного продукту на основі локальної спадщини.

Одним із найбільш ефективних напрямів актуалізації нематеріальної культурної спадщини є її інтеграція у сферу подієвого туризму. Подієвий туризм – це вид туризму, де центральним мотивом подорожі є спеціально організована подія. На відміну від традиційного туризму, де головним є статичний об’єкт, тут магнітом виступає саме дія. Взаємозв’язок НКС та подієвого туризму є органічним: подія надає форму і забезпечує публічну видимість, а НКС забезпечує унікальний

автентичний зміст. Щоб туризм був сталим, він має балансувати між економічними вигодами та збереженням культурної цілісності місцевої громади. Саме використання анімаційних технологій дає можливість перетворити туриста з пасивного спостерігача на активного учасника дійства через театралізовані постановки, ігрові форми, майстер-класи тощо (Дидів І. Б., Іванюк П. В., 2025).

Сучасні туристичні події дедалі частіше використовують елементи традиційної культури як основу тематичного наповнення, формування атмосфери заходу та створення унікального туристичного досвіду. Через фестивалі, гастрономічні свята, ремісничі ярмарки, етнокультурні форуми та освітні заходи нематеріальна культурна спадщина отримує нові форми презентації та популяризації. Основні форми на їх значення для сталого туризму наведені у Таблиці 3.

Таблиця 3

Основні форми використання НКС у подієвому туризмі

Форма	Зміст та анімаційні технології	Значення для сталого туризму
Фестивальна презентація	Демонстрація обрядів, сценічне виконання за участю носіїв традицій	Формує впізнаваний образ дестинації, концентрує різні елементи НКС в одному місці
Гастрономічна подія	Дегустації, кулінарні майстер-класи з приготування обрядових страв	Створює доступний формат залучення, поєднує спадщину і сервіс
Реміснича подія	Ярмарок, інтерактивні майстер-класи з ремесел	Підвищує цінність ручної праці, генерує прямі доходи місцевим майстрам
Комунікаційна подія	Етнофестивалі, локальні свята громад	Посилює локальну ідентичність і згуртованість громади

Джерело: розроблено авторами

Використання нематеріальної культурної спадщини у подієвому туризмі створює додаткові можливості для розвитку локальної економіки та туристичної інфраструктури. Подієві заходи сприяють залученню туристичних потоків, підтримці ремісників, виробників локальної продукції та носіїв традицій. Ефективність таких заходів значною мірою залежить від рівня збереження автентичності елементів НКС та якості їх представлення туристичній аудиторії.

Активне використання нематеріальної культурної спадщини у

сфері подієвого туризму має як позитивні наслідки, так і певні ризики. З одного боку, НКС сприяє формуванню туристичного іміджу територій, розвитку локального бізнесу та посиленню культурної ідентичності громад. З іншого боку, надмірна комерціалізація культурних практик може призводити до спрощення традицій, втрати їхнього первинного змісту та перетворення елементів спадщини на туристичний продукт без належного культурного контексту. Переваги та ризики визначені у Таблиці 4.

Таблиця 4

Переваги та ризики НКС у подієвому туризмі

Ефект	Позитивний прояв	Основні ризики/загрози
Іміджевий	Формування унікального туристичного бренду	Спрощення традиції (комодифікація) до рекламного кліше
Економічний	Підтримка локального бізнесу та крафтових виробників	Витіснення справжніх носіїв традиції з процесу отримання прибутку
Соціальний	Посилення локальної ідентичності, міжпоколінна передача	Конфлікти інтересів між організаторами, владою і носіями
Освітній	Популяризація знань про традицію, розширення культурної компетентності	Поверхнева інтерпретація, перетворення знання на шоу
Охоронний	Актуалізація елемента, включення його в сучасний культурний обіг	Сценізація, штучність, порушення автентичного середовища побутування

Джерело: розроблено авторами на основі (Jitirga T., 2022)

Розглянемо використання НКС у подієвому туризмі на прикладі Івано-Франківської області. Аналіз Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України показав, що Івано-Франківська область характеризується високою концентрацією елементів НКС, представлених передусім традиційними ремеслами, обрядовими практиками та етнокультурними традиціями. До ключових елементів

належать традиція Косівської мальованої кераміки, гуцульська коляда та плеси, гуцульська боднарка, а також лемківські гастрономічні та декоративні традиції. Така структура НКС формує значний ресурсний потенціал для розвитку подієвого туризму, оскільки більшість елементів можуть бути трансформовані у фестивальні, інтерактивні та гастрономічні формати. Результати аналізу наведені у Таблиці 5.

Таблиця 5

Використання елементів НКС Івано-Франківської області у подієвому туризмі

Назва елемента	Тип НКС	Локація	Інтеграція у подієвий туризм
Традиція Косівської мальованої кераміки	традиційні ремесла	м. Косів, Івано-Франківської області	Фестиваль «Мальований дзбаник» (Косів)
Традиція гуцульської писанки	звичаї, обряди, святкування; традиційні ремесла	мульти-регіональна (в т.ч. Івано-Франківська обл.)	Майстер-класи на базі Музею писанкового розпису (м. Коломия)
Гуцульська коляда та плеси	обряди, виконавське мистецтво	Верховинський район Івано-Франківської обл.	Різдвяний фестиваль «Коляда на Майзлях»
Карпатське ліжникарство	Традиційні ремесла	мульти-регіональна (в т.ч. Івано-Франківська обл.)	ремісничі ярмарки, етнофестивалі
Гуцульська боднарка	ремесла, обрядовість	Косівський район (частково Івано-Франківська обл.)	ремісничі ярмарки, етнофестивалі
Традиція приготування та споживання киселиці (лемківська)	традиційна кухня	мульти-регіональна (в т.ч. Івано-Франківська обл.)	лемківські фестивалі («Ватра», «Дзвони Лемківщини») (Україна – Польща)
Кривулька – лемківська жіноча прикраса	традиційні ремесла	мульти-регіональна (в т.ч. Івано-Франківська обл.)	Ярмарки народних майстрів

Джерело: розроблено авторами на основі Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України

Порівняну значну кількість елементів НКС, локальних та мульти-регіональних, інтегровано у подієвий

туризм прямо (проводиться тематичний фестиваль) або опосередковано (через участь у інших подіях). Використання

нематеріальної культурної спадщини у подієвому туризмі потребує комплексного та збалансованого підходу. Важливим завданням є забезпечення поєднання туристичної привабливості подій із збереженням автентичності культурних практик та активною участю локальних спільнот у процесах організації й презентації елементів НКС.

Важливе значення в економічному аспекті має популяризація нематеріальної культурної спадщини для розвитку регіону та громади в умовах децентралізації. Зокрема, для створення регіонального туристичного кластеру, громада може ініціювати розширення географічного розташування об'єктів НКС, включеного до Національного переліку. Для цього органами місцевого самоврядування громади, об'єкти НКС якої включено до Національного переліку, ініціюється звернення до Експертної ради з питань нематеріальної культурної спадщини при Міністерстві культури та інформаційної політики України діяльність, якої регламентується нормативними документами.

Нематеріальна культурна спадщина виступає важливим ресурсом розвитку подієвого туризму та формування туристичної привабливості дестинацій. Її використання у сфері подієвого, гастрономічного, етнокультурного туризму сприяє популяризації локальних традицій, підтримці культурної самобутності регіонів і розвитку місцевих громад. Водночас ефективне використання НКС потребує дотримання принципів збереження автентичності культурних практик, активної участі носіїв традиції та збалансованого поєднання культурних і туристичних інтересів.

Висновки. Після ратифікації Конвенції про охорону нематеріальної

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що дослідження проводилося за відсутності будь-яких комерційних або фінансових відносин, які могли б бути витлумачені як потенційний конфлікт інтересів.

Етична заява. Усі процедури, виконані в межах цього дослідження, відповідали інституційним та міжнародним етичним стандартам.

культурної спадщини в Україні почалися активні пошуки елементів НКС на трьох рівнях: міжнародному, національному та регіональному. Наразі Україна вже має 6 об'єктів у Репрезентативному списку ЮНЕСКО та кілька перспективних кейсів на цей рік. Національний перелік НКС України найбільш активно поповнювався у 2022 – 2023 рр. і ця тенденція продовжується за рахунок регіональних списків елементів НКС. В процесі дослідження було доведено, що територіальна диференціація культурної спадщини створює базу для розвитку тематичної подієвої спеціалізації локальних дестинацій.

На основі проведеного дослідження було систематизовано основні форми інтеграції елементів НКС у спеціальні події. Водночас було визначено, що ефективно управління дестинацією вимагає збалансованого підходу задля уникнення ризиків надмірної комерціалізації, втрати автентичності традицій. На прикладі Івано-Франківської області, яка характеризується значною концентрацією елементів НКС, було визначено ступінь залучення елементів НКС у подієвий туризм: пряме залучення через створення подій – магнітів (фестивалі «Мальований дзбаник» та «Коляда на Майзлях») та опосередковане залучення шляхом включення майстер-класів і ярмарків при проведенні культурних подій. Нематеріальна культурна спадщина виступає стратегічним ресурсом сталого розвитку подієвого туризму. За умов ефективного управління, активної участі громад та збереження автентичності традицій, залучення НКС здатне забезпечити соціально-економічний розвиток туристичних дестинацій та суттєво посилити конкурентну позицію України на міжнародному ринку.

Заява щодо генеративного ШІ. Автори заявляють, що генеративний штучний інтелект не використовувався під час підготовки цього рукопису.

Внесок авторів. Усі автори зробили однаковий внесок у розроблення концепції дослідження, написання тексту та затвердження остаточної версії рукопису.

Література:

1. Конвенція про охорону нематеріальної культурної спадщини: Конвенція ЮНЕСКО від 17.10.2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d69#Text
2. Smith, L. (2006). *Uses of Heritage*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203602263>
3. Blake, J., & Lixinski, L. (Eds.). (2020). *The 2003 UNESCO Intangible Heritage Convention: A Commentary*. Oxford University Press. URL : <https://surl.li/bxmhlh>
4. Кифяк В.Ф. (2003). *Організація туристичної діяльності в Україні*. Чернівці: Книги-XXI, 2003. 300 с.
5. Бейдик О.О. (2001). *Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування*. Київ: Київ. ун-т, 2001. 395 с.
6. Безносюк, О. І. (2023). Нематеріальна культурна спадщина та її потенціал у розробці інноваційного туристичного продукту. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*, (9), 20-29. <https://doi.org/10.32782/tourismhospcee-9-3>
7. Борисенко В., Борисенко М. (2022). Нематеріальна культурна спадщина українців (регіональний аналіз прояву). *Український географічний журнал*, 2022. № 2. С. 73–81. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2022.02.073>
8. Getz, D. (2008). Event tourism: Definition, evolution, and research. *Tourism Management*, 29 (3). 403 – 428. URL : <https://www.researchgate.net/publication/270760957>
8. Дидів І. Б., Іванюк П. В. (2025). Особливості організації анімаційної діяльності в Україні та світі в контексті культурного туризму. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2025. № 18. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-18-12-01>
9. Browse the Lists of Intangible Cultural Heritage and the Register of good safeguarding practices. UNESCO. Intangible Cultural Heritage. URL : [https://ich.unesco.org/en/lists?text=&country\[\]=00230&multinational=3#tabs](https://ich.unesco.org/en/lists?text=&country[]=00230&multinational=3#tabs)
10. Національний перелік елементів нематеріальної культурної спадщини України. URL: <https://mincult.gov.ua/wp-content/uploads/2026/01/naczialnyj-perelik-elementiv-nks-4-1.pdf>
11. Елементи нематеріальної культурної спадщини України. *Український центр культурних досліджень*. URL: <https://uccr.org.ua/nks/elementy-nks>
12. Qiu Q., Zuo Y., Zhang M. Intangible Cultural Heritage in Tourism: Research Review and Investigation of Future Agenda. *Land*. 2022. Vol. 11, no. 1. P. 139. URL: <https://doi.org/10.3390/land11010139>
13. Jimura T. (2022). Events and Intangible Cultural Heritage. URL: <https://researchonline.ljmu.ac.uk/id/eprint/16121/3/Events%20and%20Intangible%20Cultural%20Heritage.pdf>
14. Положення про Експертну раду з питань нематеріальної культурної спадщини при Міністерстві культури та інформаційної політики України, (затверджено наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 14 липня 2021 року № 519, зі змінами 2025 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1935-25#Text>